

Kokemuksia hylje- ja merimetsooneuvottelukunnan toiminnasta ja tavoitteista

Varsinais-Suomen ELY-
keskus/Kalatalouspalvelut-yksikkö
Kalatalouspäällikkö Kari Ranta-aho

Miksi hylje- ja merimetsoneuvottelukunta perustettiin?

- Rannikkokalastuskulttuuriin liittyvä luonnonvarojen kestävä käyttö omistusoikeutta kunnioittaen on joutunut kalastus- ja ympäristöpolitiikan valtavirran alle siten, että päätöksenteossa pääsääntöisesti huomioidaan vain kestävään kehitykseen kuuluva ekologinen ulottuvuus.
- Rannikkoalueen eri kalastajayhteisöissä viimeiset 10-15 vuotta ovat olleet sopeutumista ja alistumista yhä suurempien ”haittailmiöiden” todellisuuteen. Samaan aikaan on virallisesti panostettu ”Lähikala – lähiruoan” toimintastrategian toteutukseen.
- Sosiaalisessa, kulttuurisessa ja taloudellisessa kestävydessä on todettava, että tällä hetkellä on siis vaikeaa taata hyvinvoinnin ja toimeentulon mahdollisuuden siirtyminen sukupolvelta toiselle
- Siksi: Tavoitteena kestävä kehityksen perusfilosofian mukaisesti oli löytää sekä yksilölle että yhteiskunnalle hyvä toimintamalli – päästä pois autoritaarisesta toimintakulttuurista ja aikaansaada paremmat elämisen mahdollisuudet rannikon alue- ja paikallisyhteisöissä
- Ratkaisukeskeisyys edellytti, että otetaan käyttöön vuorovaikutteisuuden perustuva toimintamalli, jossa käytetään monipuolista asiantuntemusta, keskustellaan, opitaan ja keskinäisen luottamuksen kautta aikaansaadaan järkevät ratkaisut
- Kestävä kehitystä voidaan siis rakentaa ”co-management” eli yhteistoimintamallin kautta: tasavertaisuus, vuorovaikutus, käytännöllinen tutkimus, ratkaisukeskeisyys ja yllätys - myös viranomaisen on osa tätä yhteisöä
- Suomalainen todellisuus, johon edelleen törmätään: kieltämällä ongelman olemassaolon se ikään kuin poistuu

ELY-keskuksen arvot

Asiakaslähtöisyys

Varsinais-Suomen ELY-keskus on monipuolinen toimija, jolla on kyky luoda kestäväää hyvinvointia. Yleinen etu tavoitteenamme sovittamme yhteen erilaisia intressejä. Me tunnistamme niin sisäisten kuin ulkoisten asiakkaidemme tarpeet ja kehitämme palvelujamme niiden pohjalta. Me haluamme kehittää ja ylläpitää omaa palvelukykyämme ja -haluamme.

Avoimuus

Me arvostamme avoimuutta ja perusasenteemme on positiivinen ja myönteinen. Toimintatapamme on vuorovaikutteinen ja keskusteleva. Meillä on vahva halu jakaa ja ottaa vastaan tietoa.

Osaaminen

Meillä on vahva halu kehittää omaa toimintaamme oppimalla uutta, hyödyntämällä omaa ja muiden osaamista sekä verkostoitumalla monipuolisesti. Me toimimme kustannustehokkaasti samalla varmistuen riittävän laadun ja nopeuden kaikessa tekemisessämme.

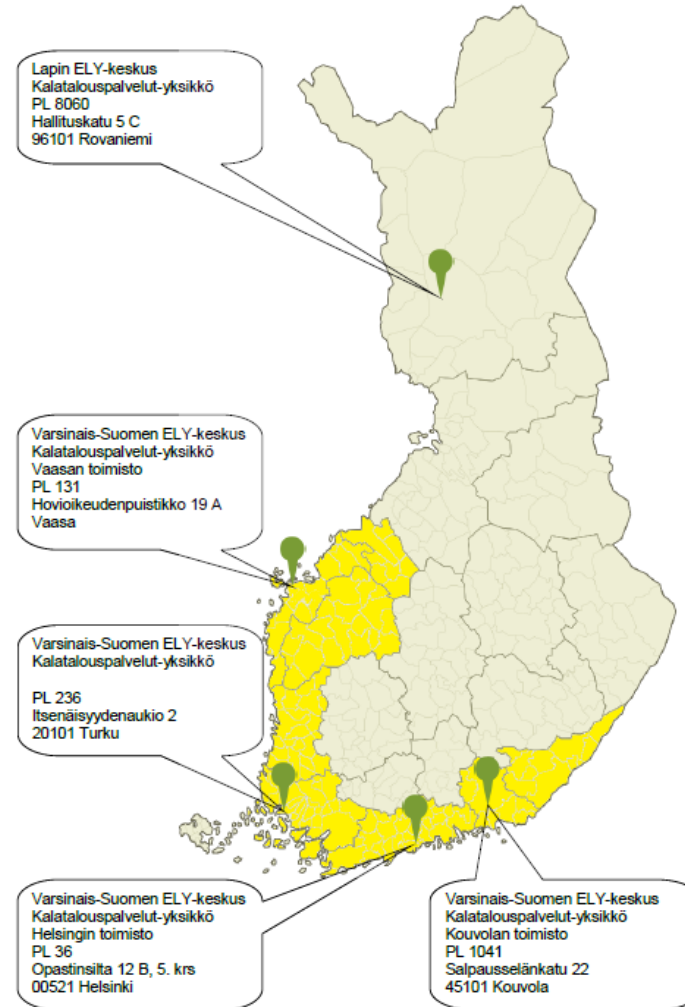
Yhteistyö

Me verkostoidumme aktiivisesti ja aloitteellisesti sekä sisäisesti että ulkoisesti. Arvostamme vuorovaikutteista toimintatapaa, vältämme päällekkäistä työtä ja tätä kautta lisäämme tuloksellisuutta. Haluamme olla arvostettu kumppani.

VARELYn toiminta-alue
kattaa valtaosan Suomen
rannikkoalueesta; EU-
kalastuksen valvonnan
osalta koko merialueen

www.ely-keskus.fi

Puhelinkeskukset: Turku 0295 022 500, Helsinki 0295 021 000, Vaasa 0295 028 500,
Kouvola 0295 029 000, Lappi 0295 037 000

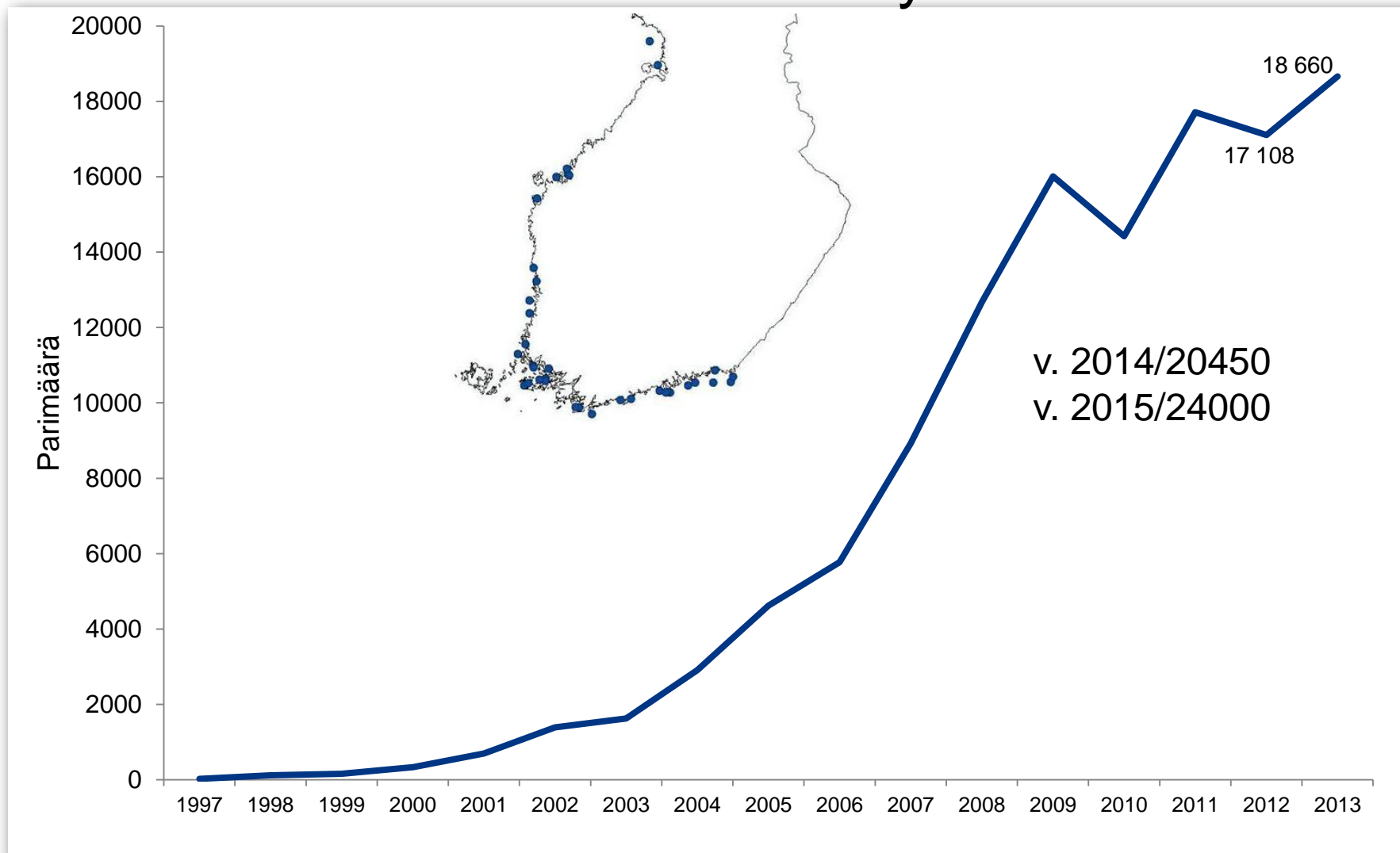

Hylje- ja merimetsoneuvottelukunnassa edustettuina v. 2009-

- **Varsinais-Suomen ELY-keskus (E- ja Y-vastualueet)**
- **Varsinais-Suomen Riistanhoitopiiri – nykyinen Riistakeskus**
- **Lounais-Suomen Ympäristökeskus (nykyinen Y-vastualue ELYssä)**
- **Metsähallitus**
- **Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (nykyinen Luonnonvarakeskus, LUKE)**
- **Suomen ympäristökeskus**
- **Varsinais-Suomen Liitto**
- **Satakuntaliitto**
- **LS Kalatalouskeskus**
- **Åbolands Fiskarförbund**
- **Satakunnan kalatalouskeskus**
- **Saaristomeren ammattikalastajat ry**
- **Selkämeren ammattikalastajat ry**
- **Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry**
- **Skärgårdsdelegationen**
- **Satakunnan luonnonsuojelupiiri ry**
- **Suomen kalankasvattajaliitto ry.**
- **Suomen kalakauppiasliitto ry**
-

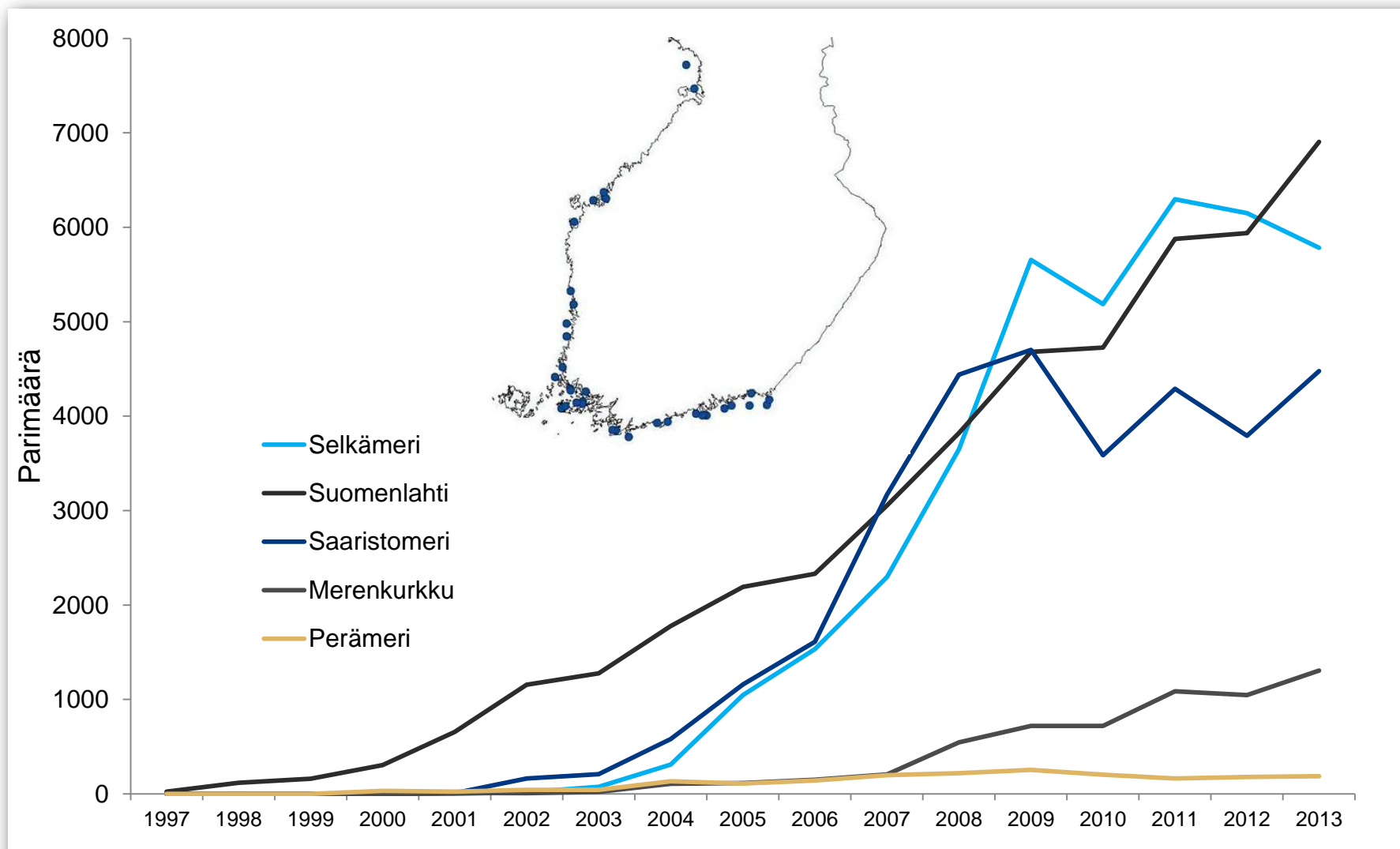

Merimetsokannan kehitys Suomessa

Merimetsokannan kehitys Suomessa

Merimetson ravinnonkulutus

- 400-500 g/pvä = 12.5 kpl 40 g saaliita
- 500 parin kolonia syö pesintäkautena 1 125000 kalayksilöä
- saaliskalat selkärangattomien laiduntajien saalistajia, mutta myös predaattoreita
- Saaristomeren/Selkämeren ravinnossa ahven, kuha, särkikalat, kivinilkka, siika

On todettu tietyt faktat ja keskustelun kautta on syntynyt tiettyjä suosituksia..

- Merimetsopopulaation suotuisan suojelun taso saavutettu (EU:n komissio 1997, HELCOM ym.)
- Mynälahden status tunnustettu ja ylläpidetään: pesintää ei alueella sallita, häirintätoimet aloitettava ajoissa
- Pesintämenestyksen heikentäminen ulotetaan kolonioihin, jotka sijaitsevat keskeisillä kalastusalueilla (15 km säteen sisäpuolella) Saaristo- ja Selkämerellä
- Isot koloniat pidetään asuttuina – kuitenkin siedettävällä tasolla
- Munien rei'ittäminen tai öljyäminen keskitetään maapesiin (sallittu kokeiluna vain kerran – onnistui erinomaisesti)
- Suoritusportaina LUKE, SYKE ja kalastusalueet ym. yhdistykset yhteistyössä ELY:n kanssa
- Tutkimusrahoituksen hankintaan ELY/Kalatalouspalvelut lupasi panostaa...nyt 6 v. tutkittu
- Työnjako: Populaatioseurannan hoitaa SYKE, ravinnonkäyttö- ja kalastotutkimukset hoitaa LUKE

Lisää linjauksia:

- Ampumislupamenettelyssä huomioitavaa:
- Hakemukseen tieto seurannasta, raportoinnista sekä mahdollinen Natura-arvio
- Ampumisalue suuremmaksi, mutta lupa sidoksissa vain vesialueeseen, jossa kalastus- ja metsästysoikeus
- Saalismäärä per metsästystapahtuma joustavammaksi
- Näytteenoton määrät eri osa-alueille määriteltävä tutkimuksen kanssa
- Ampumisella ei pyritä populaation säätelyyn vaan kalastuksen ”työrauhan” aikaansaamiseen erityisesti syysmuuttokauden aikana

Muut tavoitteet:

- Päätöksentekoprosessissa pyritään monivuotisuuteen – nyt jo mahdollista saada 2-vuotinen poikkeuslupa
- Lausuntomenettelyssä etukäteispainotteisuus: kolmikantamalli, jossa LUKE kalasto, SYKE merimetsopopulaatiot ja kalatalousviranomaisen kalataloudelliset vaikutukset
- Hakemusten ja päätösten tasoa voidaan vielä parantaa
- Pyritään huomioimaan eri oikeusasteissa tapahtuneet linjaukset

Entä Ruotsissa? Tukholman lääninhallitus: ruotsalainen toimintakulttuuri... ja siellä tehdyt peruslinjaukset

- Toimivalta poikkeuslupiin samoin kuin Suomessa – aluehallinto tekee ratkaisut kuultuaan eri osapuolia: tutkimus, suojelu ja kalatalous...lääninhallituksen sisällä hyvä ruotsalainen keskustelukulttuuri... ”förvaltningen av skarv och fiskeriförvaltningen kan inte isoleras från varandra vid ett ekosystembaserat angreppssätt”
- Naturvårdsverketin linjaus: ”gör bedömningen att arten uppfyller kriterierna för gynnsam bevarandestatus” – suotuisan suojelun taso saavutettu
- Päätösmenettelyssä pitää olla dokumentaatiota vahingoista tai arvio vaikutuksista
- Mikäli tätä ei voida aikaansaada voidaan lausunnot hankkia puolueettomilta asiantuntijoilta ja toki päätöksenteossa huomioidaan lintudirektiivin kriteereissä mainitut tekijät

Tukholman lääninhallitus...linjauksia..

- ”skyddsjakten-suojametsästys”: tärkeä merkitys ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä riippumatta siitä kuinka monta loppujen lopuksi luvansaaja ampuu – kalastajalla yksilönä/yrittäjänä oikeus toimeentuloon ja toimintaedellytyksiin
- ”Nationell förvaltningsplan för skarv 2014”- tämän lisäksi lääninhallituksia kehoitetaan laatimaan myös omaa toimialuettaan koskeva hallinnointisuunnitelma
- Suositus viedä suunnitelman teko läänin riistahallinnon delegaatioon – vastaa siis meidän neuvottelukuntafilosofiaa vuorovaikutteisuudesta

Miten eteenpäin Itämerellä..ja Suomessa...

- Tarvitaan vuoropuhelun ja uusien linjausten aikaansaamista koko Itämerellä – kunskapsutbyte –forskningsutbyte..jatkossa erityisesti Tanska ja Viro mukaan
- Tähän liittyen Nordiska skärgårdssamarbetet järjesti pohjoismaisen, laaja-alaisen ”Merimetso-seminaarin 23.-24.11. 2015 Turussa. Tuloksena suositus yhteispohjoismaisen toimintamallin aikaansaamisesta Itämerellä.
- Hallintomenettelyissä lisää yhdenmukaisuutta –tätä koskeva, nykyistä joustavampi ohjeistus saatava aikaan (YM)...on varmaan työryhmän agendalla
- Otetaan huomioon myös hyljepopulaation kasvu ja vaikutus ekosysteemissä...”Människa, säl och skarv” . Nyt lähestymistapana yksittäinen laji– joko lintu tai hylje. Hallinnon näkemys saatava kokonaisvaltaisemmaksi.
- Odotusarvona on, että työryhmä kykenee keskustelemaan myös kannansääteilytoimenpiteistä; tähän asti aikaansaatu vain vähämerkityksellisiä, kannan laajentumista mahdollistavia ja tukevia toimenpiteitä.
- Sture Hansson/Stockholms universitet...mielenkiintoinen systeemiekologinen näkemys: ”on kohtuullista olettaa, että hylkeellä ja merimetsolla on merkittävä vaikutus ekosysteemitasolla Itämeressä kun hyljepopulaation taso nyt 40.0000 yksilöä ja merimetsoja yli 500.000 yksilöä”
- Suomessa yksilötaso SYKE:n mukaan nyt yli 100.000